

Návrh inauguračnej komisie

vo veci vymenúvacieho konania doc. PhDr. Andreja Rajskeho, PhD. za profesora, spracovaný v zmysle § 14 ods. 6 Zásad Trnavskej univerzity v Trnave o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor

a) Zoznam členov vymenúvacej komisie a oponentov

Vymenúvacia komisia:

Predsedníčka

prof. PhDr. Ing. Blanka Kudláčová, PhD., Trnavská univerzita v Trnave, Pedagogická fakulta – prítomná prezenčne

Členovia

prof. PaedDr. Dana Hanesová, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, prítomná on-line

prof. PhDr. Ilona Semrádová, CSc., Univerzita Hradec Králové, Fakulta informatiky a managementu (ČR), prítomná on-line

prof. PhDr. Emil Višňovský, CSc., Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, prítomný on-line

Oponenti:

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc., Karlova Univerzita v Prahe, Pedagogická fakulta (ČR), prítomná on-line

prof. PhDr. Erich Mistrík, CSc., Univerzita Komenského v Bratislave, Pedagogická fakulta, prítomný on-line

prof. PaedDr. Štefan Porubský, PhD., Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Pedagogická fakulta, prítomný on-line

b) Odborné posúdenie úrovne prednesenej inauguračnej prednášky

Vedecká rada PdF TU v Trnave na svojom zasadnutí 4. novembra 2021 schválila uchádzačovú tému inauguračnej prednášky s názvom: Pedagogická *praxis* v optike filozofických počiatkov. „Veci ľudské“ verzus externé záujmy. Na základe priebehu prednášky zachytenej v písomnom stanovisku určenými členmi Vedeckej rady PdF TU v Trnave a v súlade so stanoviskom členov inauguračnej komisie konštatujeme nasledovné:

Prezentovaná prednáška bola syntézou vedeckej práce uchádzača v oblasti filozofie a histórie výchovy. Prvá časť prednášky bola reflexiou verejnej edukácie v optike dvoch línií európskej tradície: 1. ako subordinovanej činnosti, podriadenej rôznym aktérom (štát, politická strana, cirkev, trh a pod.) a 2. ako svojbytnej duševno-duchovnej starostlivosti, ktorá má nezávislý charakter. V druhej časti prednášky uchádzač reflektoval pojem *praxis* jednak v klasickej gréckej tradícii a tiež v myslení novších autorov (Arendtová, MacIntyre), čo vyústilo do identifikácie štyroch inherentných účelov pedagogickej *praxis* a charakteristických znakov edukácie poňatej ako svojbytná prax. V poslednej, tretej časti prednášky uchádzač prešiel k praktickým dôsledkom, pojednával o pedagogike ako transformujúcej a transformujúcej sa praxi a dopadoch takéhoto chápania na pedagóga a tiež prekážkach a možnostiach reformného úsilia vzdelávania v súčasnej spoločnosti.

Prednáška poukázala na neustálu aktuálnosť a prítomnosť napätia medzi chápaním edukácie ako inštrumentu a ako svojbytnej činnosti, na rôzne spôsoby tohto diskurzu v akademickom i politickom prostredí, tiež na jeho praktické dôsledky pre nastavovanie vzdelávacej politiky v súčasnosti a formovanie perspektív verejného vzdelávania.

Prednáška bola prezentovaná v logickej postupnosti a štruktúre, s efektívnym využitím a dodržaním stanoveného limitu dvadsiatich minút. Téma prednášky bola náročná, špecifická, napriek tomu bol spracovaná a prezentovaná s jasným a dobre zrozumiteľným komunikačným posolstvom. Pozornosť auditória bola daná aj skutočnosťou, že prednáška reflektovala dianie v aktuálnej vzdelávacej politike a kurikulárnej reforme na Slovensku a otvorila nové možnosti reflexie jej základných princípov. Prednáška umožnila preniknúť do pozadia aktuálneho diskurzu a hlbšie pochopiť jeho ideologické zdroje, previazanosť s ekonomickou optikou spoločnosti a uvedomiť si jeho limity i nebezpečné miesta pre ďalšie formovanie vzdelávacieho prostredia. Súčasne umožnila nahliadnuť do originálnej vedeckej práce uchádzača, jeho publikačných výstupov, ktoré formovali jeho myslenie a v neposlednom rade pochopiť jeho premýšľanie a náhľad v prednesenej téme. Jazyk a spôsob prednesu bol veľmi kultivovaný.

Uchádzač preukázal profesionálnu a odbornú schopnosť prezentácie vedecky náročnej témy a tiež didaktickú schopnosť predniesť tému jasne a zrozumiteľne pre akademické auditórium, zložené nie len z odborníkov v pedagogike, ale aj z iných vedných odborov. Prednáška bola myšlienkovy prístupná pre všetkých poslucháčov bez toho, aby skĺzla do populistického štýlu a vzdala sa nárokov na objektivnosť a logickú koherentnosť. Obdobný prístup uchádzača možno konštatovať aj v následnej diskusii, do ktorej sa zapojili prof. Trnka a prof. Kaščák. V nej opäť preukázal svoj hlboký vedecký vzhľad, širokú rozhladenosť, rečnícku profesionalitu a presvedčivosť, všeobecne povedané, akademickú fundovanosť.

c) Preskúmanie splnenia kritérií na vymenúvanie profesorov

Vymenúvacia komisia podrobne preskúmala predložené dokumenty uchádzača, ktorých hodnovernosť vyjadrila už v predchádzajúcom Návrhu spracovanom v zmysle § 14 ods. 2 Zásad Trnavskej univerzity v Trnave o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov docent a profesor. S ohľadom na preskúmanie splnenia kritérií na vymenúvanie profesorov, komisia konštatuje nasledovné:

Uchádzač získal akademický titul „philosophiae doctor“ (PhD.) v študijnom odbore systematická filozofia v roku 2006, po ukončení interného doktorandského štúdia na Filozofickej fakulte TU v Trnave. Habilitoval sa v odbore etika v roku 2010 na Filozofickej fakulte UKF v Nitre. Časový odstup medzi habilitáciou a súčasným vymenúvacím konaním uchádzača predstavuje 11 rokov, ktoré sú v plnom rozsahu pokryté pedagogickou a vedeckovýskumnou činnosťou uchádzača na základe pracovného pomeru na ustanovený týždenný pracovný čas s Pedagogickou fakultou TU v Trnave. Tieto skutočnosti dokumentujú splnenie kritérií uchádzača vyjadrené v § 7 a § 8 Kritérií (kvalifikačné predpoklady a požiadavky na rozsah pedagogickej činnosti). Prehľad pedagogickej činnosti uchádzača súčasne dokumentuje, že od začiatku svojej pedagogickej činnosti až do súčasnosti pôsobí v študijných programoch, ktoré patria do študijného odboru učiteľstvo a pedagogické vedy: učiteľstvo etickej výchovy, učiteľstvo výchovy k občianstvu, sociálna pedagogika a vychovávateľstvo (všetky v 1. a 2. stupni VŠ vzdelávania) a pedagogika (3. stupeň).

Uchádzač predložil zoznam publikačnej činnosti a zoznam ohlasov ako oficiálny výstup z inštitucionálnej databázy publikačnej činnosti Univerzitnej knižnice Trnavskej univerzity v Trnave. Tento zoznam sumárne obsahuje 196 jednotiek publikačnej činnosti (154 bez GII) a 276 jednotiek v kategórii ohlasy. Predložený zoznam publikačnej činnosti dokladuje plnenie § 9 ods. 1 až 4 podľa Kritérií. Uchádzač je autorom 3 samostatných vedeckých monografií a spoluautorom 5 vedeckých monografií (spolu podielovo prepočítané 3,39), 2 vysokoškolských učebníc (podielovo prepočítané 1,25) a 6 učebných textov (podielovo prepočítané 2,91). Publikoval spolu 84 pôvodných vedeckých prác v časopisoch a zborníkoch, vrátane kapitol vo vedeckých monografiách (podielovo prepočítané 80,19), z toho je 36 textov publikovaných v zahraničných časopisoch a zborníkoch (podielovo prepočítané 33,03). Počet pôvodných vedeckých prác registrovaných v databázach WoS, Scopus a Erih je 6. Uchádzač sa aktívne zúčastnil 71 konferencií, z toho 33 zahraničných. Na práce uchádzača bolo v čase predloženia výstupu z Univerzitnej knižnice TU v Trnave zaregistrovaných celkovo 276 citácií, z toho 121 zahraničných a 39 v kategórii CCC, WoS a Scopus. Evidované výstupy publikačnej činnosti a ohlasov dokumentujú splnenie požiadaviek v § 9 a § 11 Kritérií.

V rámci vedecko-pedagogických aktivít vysokoškolského učiteľa, uchádzač doposiaľ vyškoliť päť študentov doktorandského štúdia v študijnom programe pedagogika a ako školiteľ viedol 52 bakalárskych a 53 magisterských prác v študijných programoch učiteľstvo etickej výchovy a sociálna pedagogika a vychovávateľstvo. V uvedených programoch bol tiež konzultantom a oponentom rigorózných prác v rigorózných konaniach. Uchádzač je garantom bakalárskeho a magisterského študijného programu učiteľstvo etickej výchovy a spolugarantom doktorandského študijného programu pedagogika. Podieľal sa na vývoji a inováciách študijného programu etická výchova a sociálna pedagogika a vychovávateľstvo a nového študijného programu učiteľstvo výchovy k občianstvu. Uchádzač je členom odborovej komisie doktorandského študijného programu pedagogika, predsedom komisie pre rigorózne konanie v programe učiteľstvo etickej výchovy a členom komisie pre rigorózne konanie v programe sociálna pedagogika a vychovávateľstvo.

Uchádzač aktuálne gesturuje vyučovacie predmety vo viacerých študijných programoch bakalárskeho a magisterského štúdia – učiteľstvo etickej výchovy, učiteľstvo výchovy k občianstvu a sociálna pedagogika a vychovávateľstvo (predmety dejiny etických teórií, etika a filozofia výchovy) a v dvoch doktorandských študijných programoch – pedagogika a školská pedagogika (predmet filozofia výchovy a vzdelávania). Jeho pedagogické zameranie sa pohybuje v priestore prieniku filozofie, etiky a pedagogiky. Okrem školiteľských aktivít v rámci doktorandského štúdia je členom odborovej komisie pre doktorandské štúdium v odbore pedagogika.

Čo sa týka projektovej činnosti, podieľal sa na riešení 10 vedeckých projektov, z toho v 3 (VEGA) bol zodpovedným riešiteľom, v 3 (VEGA) bol zástupcom zodpovedného riešiteľa a v 4 bol spoluriešiteľom (2 VEGA, 1 KEGA a 1 zahraničný Erasmus+), čo je plne v súlade s požiadavkou Kritérií, vyjadrenej v § 9, ods. 5. Od roku 2016 je súčasťou výskumného tímu konzorcia európskych univerzít EMGB (Ethisch-moralische Grundbildung) pod vedením prof. Dietricha Bennera (Humboldt-Universität, Berlin), v rokoch 2019 – 2021 bol koordinátorom tohto konzorcia. Bol dve funkčné obdobia členom komisie č. 11 *Vedy o človeku* v grantovej agentúre VEGA a aktuálne je členom komisie č. 1 *Program rozvoja materského, základného a stredného školstva* v rámci KEGA. Posudzoval a posudzuje návrhy vedeckých projektov pre grantové agentúry VEGA, KEGA, APVV, GAČR.

Položky uvedené v predložených materiáloch dokumentujú aj plnenie ďalších rozširujúcich požiadaviek vyjadrených v § 12 Kritérií. Ide o členstvá v profesijných a odborových organizáciách (doma i v zahraničí), v redakčných radách časopisov, vedeckých radách, v programových a vedeckých výboroch domácich a zahraničných konferencií, o prednáškovú činnosť nad rámec pedagogického pôsobenia na vysokej škole vo forme popularizačných prednášok, ďalšie vzdelávanie učiteľov a pod. Uchádzač je tiež členom Ústrednej komisie pre predprimárne a základné vzdelávanie pre vzdelávaciu oblasť *Človek a spoločnosť* pri Štátnom pedagogickom ústave v Bratislave a členom užšieho autorského kolektívu, ktorý pripravuje dokumenty pre kurikulárnu reformu v tejto oblasti. Absolvoval viacero výskumných a študijných pobytov na zahraničných univerzitách, najmä v Taliansku a v Poľsku, kde pôsobil aj v pozícii *visiting professor*.

d) Zhodnotenie úrovne pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti

Vedecké a pedagogické dielo Andreja Rajskeho je spojené s jeho dlhodobým pôsobením na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Jeho pregraduálne a postgraduálne vzdelanie mu umožnilo byť filozofom a pedagógom zároveň, ako tomu bolo v počiatkoch európskej vzdelanosti, v starovekom Grécku. Možno konštatovať, že viacerí členovia komisie mali možnosť či už priamo alebo nepriamo sledovať kontinuitu jeho pedagogického a filozofického zrenia, jeho vhlady a myšlienkové pochody, ktoré sú zamerané na pedagogické ciele a tiež prostriedky, ako tieto ciele dosiahnuť, s dostatočnou znalosťou ontologických, gnozeologických i etických predpokladov, čo je pomerne vzácné v dobe, ktorá je nabadaná k prednostnému riešeniu pragmatických otázok.

Pedagogické fenomény ako edukačný vzťah, pedagogická situácia, historické podoby pedagogického myslenia, komponenty mravnej výchovy a i. uchádzač rozvíja vo väzbe na reflexiu filozoficko-antropologických východísk a operatívnych perspektív ľudskej praxe. Jeho publikačnú činnosť možno zhrnúť najmä do troch oblastí: filozofia výchovy, filozofické východiská inkluzívnej edukácie a teória etickej výchovy. Zameranie vedeckovýskumnej činnosti sa v plnom rozsahu odráža v pedagogickom pôsobení uchádzača v oblasti učiteľstva a pedagogických vied a to vo všetkých úrovniach vysokoškolského vzdelávania. Komisia ocenila obsahovú kvalitu a tematickú konzistenciu monografií a vedeckých štúdií, včítane originálneho zamerania v pedagogických vedách a schopnosť pracovať a publikovať v tímoch. Treba tiež spomenúť jeho popularizačné aktivity smerom k verejnosti, ktoré posilňujú jeho vplyv nielen v akademickom prostredí, ale aj v širších spoločenských kruhoch.

Pedagogická a vedecká práca sú prípade Andreja Rajskeho úzko prepojené, prednáša a gesturuje kurzy, ktoré sú spojené s jeho vlastnou vedeckou činnosťou, čím dôsledne zabezpečuje prenos poznatkov výskumu do každodennej vzdelávacej praxe. Pedagogicky pôsobí vo všetkých stupňoch štúdia v študijných programoch v rámci Učiteľstva a pedagogických vied. Ako už bolo vyššie konštatované, je garantom a spolugarantom programov na bakalárskom, magisterskom i doktorandskom stupni. Dlhodobo pôsobí aj v oblasti vzdelávania učiteľov v rámci ich kariérneho rozvoja, či už učiteľov etickej výchovy, príp. v širšom zábere vzdelávania učiteľov vo vzdelávacej oblasti *Človek a spoločnosť*.

Vedecká a pedagogická práca Andreja Rajskeho je originálna a má dopad na oblasť pedagogickej vedy a vzdelávania v celonárodnom prostredí, aj širšom medzinárodnom prostredí. Jeho vedecké dielo vystavané na výsledkoch základného výskumu v oblasti pedagogických a filozofických vied je originálne a prínosné, tak v domácom ako aj medzinárodnom vedeckom diskurze. Členovia komisie zhodne ocenili aj osobnostné kvality a charakterovú zrelosť uchádzača.

e) Čestné vyhlásenie o morálnej bezúhonnosti

Doklady, ktoré uchádzač predložil k žiadosti o vymenúvacie konanie obsahujú jeho Čestné prehlásenie o morálnej bezúhonnosti. Komisia berie dané prehlásenie na vedomie a touto zápisnicou potvrdzuje relevantnosť daného prehlásenia.

f) Odporúčanie schválenia návrhu na vymenovanie za profesora v odbore pedagogika

V nadväznosti na už vykonané procedurálne kroky vo veci vymenúvacieho konania, komisia opakovane konštatuje plnenie kritérií uchádzača doc. Andreja Rajskeho na vymenovanie za profesora v odbore pedagogika. Ďalšie kroky tohto konania, najmä pozitívne stanoviská všetkých troch oponentov na predložené materiály uchádzača, vlastné konanie i hodnotenie inauguračnej prednášky, deklarujú vysokú kvalitu spôsobilostí uchádzača. Vymenúvacia komisia preto na základe doterajšieho priebehu konania

ODPORÚČA

Vedeckej rade Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, aby schválila postúpenie návrhu na vymenovanie doc. PhDr. Andreja Rajskeho, PhD. za profesora v odbore pedagogika na ďalšie konanie vo Vedeckej rade Trnavskej univerzity v Trnave.

Trnava 10. februára 2022

B. Kudláčová	prítomná prezenčne
D. Hanesová	prítomná on-line
I. Semrádová	prítomná on-line
E. Višňovský	prítomný on-line